

10.000 MAJNERJEV DOSPELO V TAYLORVILLE, ILL.

PO ZATRDILU GEN. HAMMONDA BO ILLINOJSKA NARODNA GARDA LE V SKRAJNI SILI POSEGLA VMES

Deset tisoč mož tabori pri Kincaid južno od Taylorville, nadaljni pa neprestano prihajajo. — Njihov pogod je ogromna demonstracija proti novi plačilni lestvici. — Letalci, ki so krožili nad sprevidom, so bili opremljeni s plinskimi bombami. Meščani so odstranili barikade s cest.

TAYLORVILLE, Ill., 18. avgusta. — Danes je dospelo v tukajšnje premogovno okrožje ogromno število stavkujočih majnerjev. Mestni uradniki in štabni častniki narodne garde še čakajo ter se še niso odločili, če naj pošljejo proti majnerjem milicije.

Pri Kincaid, šest milj južno od tukaj, tabori najmanj deset tisoč mož. Nadaljni še vedno prihajajo. Njihov pohod je mogočna demonstracija proti novi plačilni lestvici.

Pravijo, da so prišli sem predvsem zato, da pregovore delavce, ki delajo v treh Peabody premogovnikih za pet dolarjev na dan, naj prenehajo z delom.

Demonstranti so dospeli iz centralnega in južnega dela Illinoisa, med njimi so pa tudi delegacije iz Gillespie, Panama, Nokomis, Staunton, Mount Olive, Springfieldda in celo iz Herrina.

Deloma so se posluževali starih, deloma pa še precej dobro ohranjenih avtomobilov.

Na peščenem ozemlju pri Kincaidu je bilo zvečer na stotine in stotine kar.

Nad sprevidom je neprestano krožilo šest aeroplanov illinojske narodne garde. Letalci so bili za vsak slučaj opremljeni s plinskimi bombami.

Dve stotniji infanterije in dva oddelka kavalarije sta dobili povelje, vrniti se iz Camp Grant v vojašnice v Springfield in Decatur.

Brigadni general Thomas Hammond je rekel, da vojaštvo ne bo prej stopilo v akcijo, dokler ne bo absolutna potreba.

— Prav nobenega povoda nimam, — je rekel Hammond, — da bi poslal v tem času sem vojaštvo. Ravno kar sem se vrnil iz taborišča stavkarjev, in reči moram, da vlada tam najvzornejši red in mir.

Včeraj so obratovali štirje Peabody premogovniki. Stavkujoci majnerji delavcev niso nadlegovali.

Stuyvesant Peabody iz Chicaga, predsednik Peabody Coal Company, se je danes posvetoval tukaj s svojimi lokalnimi uradniki. Ko so ga po posvetovanju vprašali časniški poročevalci, če namerava zapreti rove vsled navzočnosti stavkujočih premogarjev, ni hotel ničesar odgovoriti.

Obratovanje premogovnikov pomenja na milijone dolarjev za Taylorville, in dokler so majnerji pripravljene delati, je treba, po mnenju občinskih oblasti, zaščititi to njihovo pravico.

Serif Charles Wienecke iz Christian County je zapisel več sto državljanov za pomožne šerife. Sinoči jih je pa zopet razorožil, ker so se štrajkarji mirno obnašali.

Pospravljene so bile tudi barikade, ki so jih napravili meščani na deželni cesti.

Odločen trenutek bo jutri zjutraj ob sedmih, ko bo poklicala parna piščalka premogarje na delo.

Štrajkarji so uverjeni, da se jih bo tem klicu le malo odzvalo.

Ze zgodaj zjutraj so začeli prihajati avtomobili v smeri proti Taylorville. Njihovo zbirališče je bilo v Pani. V Springfielddu se je zbralo opoldne pet tisoč

Curtis proti preklicu 18. amendmenta

FARMERSKA BLOKADA JE ZLOMLJENA

Dovoz živine na trg je zopet normalen. — Vsi vozovi vozijo pod stražo. — Trgovci pa ne hodijo po farmerske pridelke.

Sioux City, Iowa, 18. avgusta. Pod stražo deputijev, ki so sestavljeni iz brezposelnih in policistov, so prišli prvi vozovi s poljskimi pridelki v mesto. S tem je bila stavka in blokada farmerjev za dovoz živil zlomljena. Vse ceste, ki vodijo do trgov, so zastražene.

Povečini pa trgovci z zelenjavo ne hodijo sami na farme po pridelke, da ne bi žalili farmerjev, ki se bore za višje cene.

Vsi veliki živinski trgi pa so uveljavili normalen dovoz živine, kajti mnogo živine pride po železnici. Dovoz jaje, perutnine, surovega masla in mleka pa je zelo zaostal.

Do večjih izredov do sedaj še ni prišlo. Samo dva farmerja sta bila aretirana. Eden je pred tovarni avtomobil vrgel poleno nek drugi farmer pa je hotel nekega skebskega farmerja preteptati.

Vseposvod pa vlada neka napetost in pričakovanje. Obe stranki čakata na kak spopad. Nikdo ni oborožen. Tudi stražniki hodijo brez orožja, toda mnogo farmerjev ima pripravljene krepelce.

Za sedaj je stavka omejena samo na Iowo, toda National Farmers Holiday Association skuša vpeljati stavko za dovoz živeža tudi v drugih krajih.

V Severni Dakoti stavkajo pridelovalci pšenice, ki zahtevajo \$1 za bušeljske pšenice. Tam puste žito ležati, dokler ne dobe zanj zahtevane cene.

DVA KANDIDATA ZA BREZPOSELNE

Creve Coer, Mo., 18. avgusta. Stranka brezposelnih je na svoji konvenciji ob obrežju Creve Coeur Lake (jezero potrtega srea) postavila dva predsedniška kandidata James R. Coxa in 81 let staro W. H. Harweya.

Po medsebojnem prepiru je župnik Cox odšel s svojimi pristaši na goreno stran jezera, Harwey pa s svojimi pristaši na doleno stran. In oba sta bila izvoljena za predsedniška kandidata.

Oba sta upala da bo skupna Jess in Liberty Party mogla tekmovali z republikansko in demokratsko stranko pri prihodnjih predsedniških volitvah. Pričakovala sta na konvenciji udeležbo najmanj milijon delegatov. Prišlo pa jih je manj kot tisoč.

— In tako so stari francoski naseljeni imenovali to jezero "jezero potrtega srea". — je rekel župnik Cox, ko je sedel v majhni

štrajkarjev. Tam so sedli na truke, in sprevod se je začel.

V prvi kari se je vozil Dan McGill, uradnik springfieldskega locala, katerega smatrajo štrajkarji za svojega voditelja.

Ob cesti so stali državni policisti, ki pa v nobenem oziru niso nadlegovali demonstrantov.

"AMERIKA NE POTREBUJE MUSSOLINIJA"

Amerika ne potrebuje fašizma. — Mussolini pravi, da bo Amerika sama našla rešitev svoje krize.

Rim, Italija, 18. avgusta. — "Amerika ne potrebuje Mussolinija".

Tako se je izrazil Mussolini, ki s svojo železno roko in s pomočjo fašizma vlada veliki državi in ki je našel po raznih državah mnogo posnemalcev.

Mussolini, ki je pred enim tednom z vso resnostjo razglasil, da je sedaj stoletje fašizma in konec vseh dosedanjih različnih vlad, je v tem oziru izvil Združene države.

Po njegovem mnenju bodo Zdr. države rešile svoj problem, ne da bi jim bilo treba vpeljati fašizem, kot mnoge druge države.

Mussolini pravi, da bodo Združene države notranje razmere uredile brez diktatorstva.

— Združene države, — je rekel Mussolini, — bodo našle pot iz sedanjega položaja po svojih razmerah in tradicijah.

Toda kapitalizem je na koncu. Z njim gre tudi pobiranje vojne odškodnine in mednarodnih finančnih obveznosti in vse drugo. To je razvoj, na katerega mora biti Amerika pripravljena.

Mussolini je zleknul v svojem naslonjaču, položil nogo čez svojo rogo in zobal grozdje.

Grozdje je napeljala na vprašanje glede njegovega mišljenja o opojnih pijačah. Na to je odgovoril Mussolini:

— Jaz sem za "mokro". Prepričan sem, da je prohibicija nemoralna, o čemer bi se morala Amerika poučiti od Finske, ki je po več letih prohibicije ubila postaviti opojnim pijačam.

50 OTROK ZGORELO V MOSKVI

Berlin, Nemčija, 18. avgusta. — Nad petdeset otrok in več gasilcev je zgorelo v požaru, ki je uničil 58 lesenih barak, ki so stale poleg neke tovarne v predmestju Moskve.

Otroke je zajel požar v baraki, kjer je bila občinska sirotišnica. Zgorelo je tudi nekaj delavcev, ki so spali po raznih barakah.

Bili so sreče pretresujoči prizori, ko so gasilci in matere skušale rešiti otroke. Tudi nekateri reševalci so zgoreli.

modro pobarvani truck, — in imeli so prav.

Coxova platforma je: Beer, Bonus and Bread!

Harvey je rekel, da ne mara, da bi bil katoliški duhovnik predsednik Združenih držav.

LANCASTER JE BIL OPROŠČEN

Bil je obdolžen, da je ustrelil Charlesa Haden Clarke. — Bila sta tekmeča v ljubezni do avstralske letalke.

Miami, Florida, 18. avgusta. — Angleški pilot v svetovni vojni, kapitan W. N. Lancaster je bil pred poroto oproščen krivde umora mladega pisatelja Charlesa Haden Clarke Oprostilna razsodba je pozročila v sodnijski dvorani demonstracijo, kajti vse se je drenjalo k Lancasteru, da mu seže v roke in čestita Po dolgem trudu se je deputijem in policiji posrečilo napraviti red.

Porotniki so se posvetovali 4 ure in 48 minut.

Sodnijska obraviava proti njemu je trajala od 2 avgusta in je spravila na dan njegovo in Clarkejevo ljubezen do avstralske letalke Mrs. Jessie M. Keith-Miller.

Med občinstvom so pričele ženske kričati, ko je sodnijski uradnik Leatherman prebral pravdorek porotnikov.

Mrs. Keith-Miller ni bila v sodnijski dvorani, ko je bila izrečena razsodba, temveč je bila v predstvi in ko je o tem izvedela, je rekla: — Zelo me veseli. Vedela sem, da bo Bill prišel skozi.

Lancaster in Mrs. Keith-Miller sta imela skupno stanovanje. Lancaster in Mrs. Keith-Miller sta imela že nekaj let ljubavno razmerje, ki se je pričelo na skupnem poletju iz Londona v Avstralijo. V Miami, Fla. sta se oba spoznala s pisateljem Clarkom, ki je skupaj z Mrs. Keith-Miller hotel napisati življenjepis avstralske letalke.

Ko je moral Lancaster spomladiti službeno za nekaj dni odpotovati, je prepustil Mrs. Keith-Miller v oskrbo Clarku. V tem času pa se je vnela ljubezen med Clarkom in letalko, o čemer je Lancaster že na potu izvedel. Naglo se je vrnil in vsi so se še pri prvih navidezno prijateljsko zabavali in pili. Še isto noč, 21. aprila pa so našli Clarka mrtvega s prestreljeno glavo.

— To imenovanje ne more pomeniti nič drugega. — je rekel Lo Wen Kan, — kot formalno priznanje sedanje mandžurske vlade; priznanje vlade, ki jo je Japonska sama ustvarila in ki bo vodila kaneksijski Mandžurije.

KITAJSKA SE JEZI NA JAPONSKO

Zunanji minister protestira proti imenovanju japonskega poslanika v Mandžuriji. — V tem vidu priznanje nove države.

Nanking, Kitajska, 18. avgusta. Kitajski zunanji minister Lo Wen Kan pravi, da imenovanje generala Nobuyoshi Muto za japonskega poslanika v Mandžuriji jasno kaže japonsko osvajevalno politiko v Mandžuriji.

Waterbury, Conn., 18. avgusta. Waterbury Clock Company je zopet vzela 400 novih delavcev, tako da jih sedaj dela v tovarni 1500. Uradniki družbe pravijo, da bo tovarna tekom enega meseca vzela še okoli 1000 novih delavcev.

Pittsburgh, Pa., 18. avgusta. — The American Sheet and Tin Plate Company naznanja, da je pričelo nad 300 delavcev delati polni čas.

Naugatuck, Conn., 18. avgusta. Tovarna za izdelovanje kandyja Peter Paul, Inc. naznanja, da je tekom zadnjega meseca povečala število svojih delavcev od 140 na 160.

Hazleton, Pa., 18. avgusta. — A. Nussbaum, lastnik Standard Broad Silk Works naznanja, da je svojim 75 uslužbencem povečal plačo za 10 odstotkov. Tovarna dela noč in dan.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah

REPUBLIKANSKI KANDIDAT JE VSE PRECEJ PRESENETIL

TOPEKA, Kans., 18. avgusta. — Ko je danes posebna delegacija uradno obvestila podpredsednika Curtisa, da je bil na zadnji republikanski konvenciji ponovno imenovan za podpredsedniškega kandidata, je imel možak precej dolg govor, v katerem je razvil svoj program.

Kot znano, je Curtis prohibicionist, in tega svojega prepričanja tudi pri tej priliki ni zatajil.

Rekel je, da je odločno proti črtanju osemnajstega amendmenta ter da se bo z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago, boril proti povratku salona.

V splošnem je pa proslavljal svojo stranko, ki je v raznih pogledih zelo veliko dosegla. Posebno uspešna je bila v boju proti gospodarski depresiji in nezaposelnosti.

Konec svojega govora je pa posvetil predsedniku Hooverju, katerega je na vse pretege hvalil. Značilno je, da ni niti z besedico omenil dvoimne izjave, ki jo je podal Hoover o prohibiciji.

Glede vojnih dolgov je rekel, da jih nikakor ne kaže popolnoma črtati, dočim bi jih bilo mogoče nekoliko zmanjšati, toda le pod pogojem, da dobi Amerika v zameno zadostne koncesije.

ODOBRITEV LIGINEGA POSOJILA

Avstrijski parlament je odobril 42 milijonov dolarjev posojila. — Denar bo porabljen za plačilo zapadlih obveznic.

Dunaj, Avstrija, 18. avgusta. — Z 81 proti 80 glasovom je avstrijska poslanska zbornica potrdila lausansko posojilno pogodbo.

Po tej pogodbi dobi Avstrija pri Ligi narodov posojilo v znesku \$42,000,000. Ta denar bo večinoma porabljen za poravnavo kratkodobnih obveznic, ki se nahajajo v posesti banke za mednarodna izplačila, nadalje pa tudi za poravnava predjuma od Bank of England na dolgodobne obligacije.

Več tednov so bile v zbornici vroče debate glede posojila. Socialisti so odločno zavračali posojilo, ker po njihovem mnenju pomeni posojilo nadaljnje zaslužnje Avstrije. Velemeji pa so nasprotovali posojilo, ker se pri tem Avstrija zavezuje, da se skozi 20 let ne bo skušala združiti z Nemčijo.

Zvezni kancler Dollfus je prišel v zelo mučen položaj, ki se je še poslabšal, ker je bivši kancler in sedanji pristaš vladne stranke Msgr. dr. Ignaz Seipel nagloma umrl. Brez njegovega glasu bi bilo ministrstvo v manjšini. Zato je Dollfus naglo imenoval naslednika in nezaupnica proti vladi je bila z enim glasom zavrnjena.

Vendar pa je bilo proti koncu vedno bolj jasno, da se opozicija ne bo protivila posojilu, ker je za povzdigo avstrijskega kredita neobhodno potrebno.

Četudi je bila galerija polna ljudstva, vendar se je za posojilo zelo malo zanimalo. Pred palačo državnega zbora sta stražila dva policista na konjih, toda nista imela nikakega opravila.

Ta pogodba bo sedaj izročena zveznemu svetu, ki ima po ustavi pravico pogodbo vrniti, ako z njo ni zadovoljen. V tem slučaju bi se moralo o tem v državnem zboru še enkrat glasovati. Poleg tega pa morajo pogodbo za posojilo še odobriti parlamentni držav, ki so dale posojilo.

maršala Chang Hsiao-lianga in generala Chang Kaj-Šeka nasproti Japonski. Pa tudi Chang Hsiao-liang je odstopil in vlada je imenovala odbor 18 mož, ki bodo imeli v svojih rokah položaj v severni Kitajski.

Glas Naroda

Printed and Published by SLOVENE PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 120 W. 124th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates: Za celo leto, Za pol leta, Za mesec...

Advertisement on Agreement

GLAS NARODA izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov. Doplat brez podpisa in osebnosti se ne pridobujejo...

GLAS NARODA, 120 W. 124th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3875

JOHNSON IN TUJERODCI

Kongresnik Johnson iz države Washington, ki je žal že dvanaest let član zborničnega odseka za priseljevanje...

Nikakor mu ni dala žilica, da ne bi ponovno nastopil proti priseljevanju.

Johnson, ki je zaklet sovražnik vseh tujerodcev, ki prihajajo v deželo, da si s poštenim delom zaslužijo svoj kruh...

Toda zaenkrat mu ni uspelo. Predloga je ob zaključku zasedanja ostala nerešena.

Izjavil je pa, da ne bo miroval. V prihodnjem kongresnem zasedanju se bo zopet zavzel za ta nečuvni predlog...

Svoje zahteve temelji na trditve, ki so bile že opetovano temeljito ovržene, namreč, da je treba priseljevanje omejiti iz gospodarskih razlogov.

Statistiki so neoporečno dokazali, da bo v Združenih državah v dogledni bodočnosti manj rojstev kot pa smrtnih slučajev.

Nadaljna njegova argumenta sta nezaposlenost in doba strojev, in predvsem stremi po tem, da bi bili izgnani iz dežele vsi tujerodci...

Nadalje stremi Johnson po reviziji naturalizacijskih postav.

Obstoječe postavbe določajo, da se mora vsak, ki hoče postati ameriški državljan, odreči svoji stari pripadnosti...

Nadalje mora prisiči, da bo v slučaju potrebe branil deželo z orožjem.

Johnson zahteva, da bi se slehernemu nasprotniku gborožene sile odreklo državljanstvo in da bi morale tudi ženske-prosilke prisiči, da bodo v slučaju sile in potrebe, z veseljem zgrabile z puško in šle nad sovražnika domovine.

Po mnenju kongresnika Johnsona bi bilo treba prihodnjo volilno kampanjo tako izrabititi, da bi moral kandidat, ki hoče imeti količkaj izgleda za izvolitev, odločno nastopiti proti priseljevanju in inozemcem v splošnem.

To bo podžgalo vse liberalno misleče državljane, da bodo nastopili proti vsem onim kandidatom, ki bodo odkrito priznavali svoj sovinižem.

Nemara bo vendarle napočil čas, ko bodo nas priseljevanja spoznali, da so bili v zmoti, ker vrata sorodnikom in rojakom onih ljudi, ki so jim pomagali k procvitu in napredku dežele.

Iz Jugoslavije.

Tragična smrt mladega sportnika.

Te dni popodne je v Novem Sadu utonil pri kopanju 22-letni Luka Bajić, član sportnega kluba "Vojvodine"...

Tihotapstvo na veliko.

V vasi Plani blizu Sušaka tik državne meje, odnosno svobodne cone, so naši finančni organi pri trgovcu Jelečiču ogromno zalogo blaga, pripravljeno za v Italijo...

Cigani kot cestni razbojniki.

Na cesti od Sente proti Bački Topoli je 7 ciganov napadlo avtomobil, v katerem so se vozili odvetnik Urošević, mlinar Benjamin in sportnik Vukelić...

O umoru geometra Vešovića.

Je te dni razprabljalo tudi okrogno sodišče v Smederevu, ki je odobrilo sklep okrajnega sodišča v Velikem Orašju o ponovni kazenski preiskavi proti učiteljici Čiri Rističevi in proti Nikoli Miletiću in Dragoljubu Ivanoviću...

V smrt zaradi divje raze.

Na tragičen način je v valovih Vrbasa izgubil življenje Ante Jelica, star 26 let, po pokličen sofer. Z nekim svojim tovarišem je bil na lovu. Tovariš je ustrelil divjo raso, ki je padla v reko...

100,000 Dint v plamenih.

Na velikem javnem smetišču v Zagrebu ob Savski cesti je zagrebški industrijec Edo Funk v te dni zažgal pet vagonov starih cunj in drugih odpadkov, ki služijo kot sirovino pri fabricaciji lepenke...

mnenja glede deklaracije takega blaga in ko je naposled obveljalo naziranje, da bi se lahko odpadki eksportirali brez carine...

Osumljenec ponarejevanja poštne nakaznice

bodo te dni izročili sodišču. Sodišču bo izročen tudi osumljeni Mikolij, dasi še doslej ni priznal ničesar. Proti njemu je seveda toliko obtežilnega materiala, da naposled tudi še tako energično odvracanje krivde ne bo dosti pomagalo...

PRIMORSKE NOVICE

Pred kratkim se je pripetila v gozdu blizu Saleza pri Zgoniku strašna nesreča, ki je napravila globok vtis na vse prebivalstvo iz Zgonika in bližnje okolice. V gozdu so se igrali otroci, ki so pod neko rušo nenadoma našli granato, ki je obležala tam že v času zadnje svetovne vojne...

Pred idrijskim sodiščem se je te dni zagovarjal 50-letni posestnik France Brodnik iz Osojnice pri Idriji zaradi zasmehovanja finančnih stražnikov. Brodnik se je pred 12 leti naselil v Osojnico. Prišel je z druge strani meje in si v vasi kupil hišo in posestvo...

Goriški fašistični tajnik Avnanti je imenoval na predlog krajevnega tajnika dr. Corradinija nov fašistični direktorij v Cerknem. V direktoriju so dr. Anton Stechi, dr. Gvidon Massi, Humbert Zannier, Alojzij De Podesta in Marij Zorza.

V prvih petih mesecih t. l. se je priselilo v Trst 1685 ljudi, izselilo pa se je iz mesta 1368. Umrlo je 300 ljudi več, nego je bilo novorojenec. Tako je število prebivalstva naraslo v celih petih mesecih le za 17 ljudi. Mesto je šteto pričetkom meseca junija 245.925 prebivalcev...

Dornberški karabinerji so objavili sodišču 25-letnega J. Briča, ker je brez potnega lista zbežal iz meje.

vin. Tudi o veliki vsoti — 2 milijona in nekaj preko 200,000 — ni ne duha ne sluha. Manjka naposled tul zelo važen soudeležec te predrzne sleparije in sicer dotični, ki je vtihotal pri ponarejenih nakaznicah v že plombirano pošto vrečo...

Velika tatvina

je bila odkrita v uradu Zveze agrarnih združenj za Banat v Velikem Bečkerekcu. Na zagoneten način je izginilo iz blagajne 228.000 Din gotovine in za četrtilijona dinarjev raznih vrednostnih papirjev. Ko so prišli zjutraj uradniki na delo, je blagajničarka Stojanka Dumićeva opazila, da so izginili blagajniški ključi...

ke. Neki finančni podčastnik, ki ga je slišalo, ag je aretiran in izročil sodišču. Bil je obsojen na leto dni ječe.

Pretekle dni je okrog poldneva divjala silna nevihta nad Pazinom ni vso okolico. Utrgal se je oblak in je nalive preplaval vse mesto in okoliške vasi. Stiri ure je padala toča, ki je uničila vse, kar je bilo na polju, v vinogradih in sadovnjakih...

V Puli je pričel delovati novi pokrajinski korporacijski gospodarski svet. Pri razpravi o splošnem gospodarskem položaju v Istri je navedel podpredsednik sveta Benussi, da je po uradnih podatkih v istrski pokrajini 6938 brezposelnih delavcev. Število nezaposlenih je znašalo sredi zime 10 tisoč. Največ dela so naši kmečki delavci, število nezaposlenih iz ostalih poklicev pa je mestoma celo naraslo...

PES POVZROČIL GOSPODARJEVO SMRT

V bližini Budjevic na Češkem se je šel kopat sofer Strum v majhnem jezercu. Ker se ni znal plavati, je šel v vodo z rešilnim pasom in plaval tako proti sredi jezera. Imel je psa, ki je plaval za njim in z gobcem zagrabil gumijasti rešilni pas. Tako sta plaval oba skupaj po jezercu in pes je pregriznil gumijasti pas, v katerega je vdrta voda. Sofer se je začel potaljšati in ker ni bilo nikogar v bližini, je utonil, psa pa, ki je povzročil gospodarjevo smrt, so našli na bregu ob obleki utopljenca, kjer je žalostno tulil.

MATI ZADAVILA HČERKO

V Leopoldsdorfu v Avstriji se je odigrala pretresljiva rodbinska tragedija. Žena krmarja Edvarda Lojka Ivana je zadržila doma svoji 14-letni hčerki z vrvo vrat, tako da se je nesrečno deklelec zadušilo. Zakonec Lojk ima v Maria Lanzendorfu gostilno, stanujeta pa v Leopoldsdorfu. Hčerka sta imela že štiri leta v samostanski šoli, zdaj je bila pa doma na počitnicah.

Po obupnem dejanju se je hotela mati obesiti, kar se ji pa ni posrečilo. Orožniki so jo aretirali in izpovedala je, da je hčerko umorila zaradi slabega gnotnega položaja. Imela je namen končati si življenje skupno z možem in vzeti s seboj tudi otroka.

UŽIVAJTE SOLNČNO STRAN ŽIVLJENJA 18 strani ostroglasičnega čtiva o vašem bodočem življenju in zakonu: 95c. Ljudje ne zna pravilno izbrati tovarisa za trgovino in zakon. Bodite na varni strani življenja. Pošljite \$1.00 in dan svojega rojstva. — F. P. CODY, 136 Brighton St., East Pittsburgh, Pa.

Peter Zgaga

ODGOVOR MAT. POGORJELCU.

Dragi Matija —

Najprej se Ti lepo zahvalim, ker si mi večeraj pomagal s svojimi pismom napolniti kolono. Prišpehki so dandanes sila redki. Vsak prispevek, ki ga dobim, smatram za mano nebeško.

Veš, tukaj v New Yorku je velika vročina. Človek tiplje in tiplje po možganih, pa ne more nič kaj prida napisati, kajti, kamor potipa, ni nič solidnega, pač pa sama mečava.

Zdi se mi, da je tam gori po wisconskih farnah vse drugače.

Tvoja pošljava in Tvoje pismo, Matija, sta mi dokaz, da si docela okrevan. Ni čuda, — svez zrak, sveže mleko in mlade čimke — ni vrag, da bi vse to ne živelo človeka. Čez dohtarje sicer ne bom nebe nekele — učeni možje so — mislim pa, Matija, da si najbolje pogodil, ker si šel zdravja iskat v ostro wisconsko podnebje. Iskat si ga šel in si ga našel.

Prisrčna hvala za vse, kar si mi poslal: za lipovo evetje, bezgove jagode, komilice, jabolko, slive in grozd.

S pošljavtjivo si me razveselil in zdrazil obenem. Zaradi lipovega evetja nič ne rečem, dovolj ga imam za pet ali deset let, četudi ga je natančno le osem in pol unč.

Pritožiti se pa moram zastran bezgovih jagod. Malo bolj zrele bi bile lahko in biti bi jih moralo kakih 300 do 400 kvartov. Po mojem skromnem mnenju bi se edinole na ta način dalo iz bezgovih jagod kaj koristnega skomandirati.

Slišna je z jabolki. Najmanj sto bnšljev jih mora biti, v tekočem stanju, seveda, da prijajo človeku v zimskem mrazu in poltelnih vročin.

In z grozdem je istotako. Pet jagod mi za pokušnjo povsem zadostuje, kar je manj kot baksa, pa ni imena vredno. Pa se iz baksega ne dobiš v najboljšem slučaju več kot dve galoni.

Suha Amerika dandanes ne meri grozdja po grozdih oziroma na funte, pač pa na tone in na železniške kare.

Ker si me hotel zdražiti, Matija Ti povem, da Ti je popolnoma uspelo.

Ko ogledujem poslano stvar, se pojavljajo v moji domišljji nepregledne galone bezgove, sodi okusnega jabolčnika in sodi grozdnega soka, ki razgreje misli in potolaži sree. Poslani dve slivi sta mi pa simbol najboljšega zdravlila, s katerim si zdravi naš narod v domovini večino svojih telesnih in srčnih bolečin.

S tem sem hotel zaključiti svoje pismo in svojo zahvalo, pa sem se pravočasno spomnil komilice.

Dobro sem jih poduhal in skrbno spravil. Pri tem se mi je pa porodil sklep, da Ti po temeljitem premisleku sporočim naslednje:

— Le pridno jih nabiraj, Matija, in dosti jih naberi: Če me slutnja ne vara, Ti bodo prej ali slej prav prišle.

Kot mi poročajo z Willarda, si se vedno fant od fare, krepak in poln življenja. Dolgo let si prenašal bakso in devištvo po vseh državah Unije, slednjič si bakso odložil, in prav prijateljsko Te vprašam, zakaj bi še devištva ne poslal k vragu, oziroma tja, kamor spada?

Torej z besedo na dan: oženi se, Matija. Povsod jih je dovolj, in tudi Willard ni brez njih. Rad bi poznal tisto, ki bi Te ne hotela. Odloči se in pridno komilice nabiraj. Kajti v zakonskem stanju so komilice absolutna potreba. Dobro ji stredi in komilice ji skuhaj, ko je bodo obdale slabosti, pa Ti ne bo treba peti, kot je žalostno zapel pred več kot sto leti ljubljanski pesnik-samotar: — Ne hčere ne sina po meni ne bo...

Nikar nič ne zameri in sprejmi moj lep pozdrav!

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-STOPNI SEZNAM. Table with exchange rates for various currencies.

POZIV NAROČNIKOM. Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslana jim opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročnino. Ko mur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči.

DRUŠTVA. VESELICE, ZABAVE. OGLAŠUJTE. "GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici. CENE ZA OGLASE SO ZMERNE.

V podmornici na dnu morja.

BABJAVAS

CLARA VIEBIG

Strašna svetovna vojna nam je že pokazala, kaj so doživeli mornarji in kaj občutili, ko se jim je potopila podmornica, iz katere so se končno srečno rešili. Prinašamo poročilo iz dnevnika nekoga mornarja, ki je v svetovni vojni doživel tako nesrečo.

NA ZRAK

Zunaj se najbrž že dani. Zrak smo porabili na vsak način bo morala naša podmornica priti na površino morja, zlasti se zato, ker lahko računamo, da nas bodo v kratkem napadli in da bomo morali delj časa bežati globoko pod morjem. In v resnici, naš poveljnik že daje ukaz, da se dvignemo z morskoga dna, na katerem smo varno sedeli. Stroji so začeli delovati, jekleni trup podmornice se je začel treseti, toda vsi smo dobro čutili, da se podmornica ni dvignila z dna. Tiho smo pogledali eden drugega in — molčali.

Kapitan daje nova povelja. — Črpalke sesajo zadnje kaplje vode iz tankov, kateri povzročajo, če so napolnjeni z vodo, da se podmornica potopi. Drugi priključujejo velikanske jeklene bombe s stisnjanim zrakom na ventile, skozi katere uhaja z močnim sikanjem zrak v vodne tanke. Podmornica se stresa vedno bolj in bolj. Končno se odtrga podmornica z dna, počasi, skoraj centimeter za centimetrom, nato vedno hitreje in hitreje. Prav takrat, dvigamo se.

Prav takrat, ko smo zapazili, da se podmornica počasi dvigniti, je hotel nekdo breniti tovariša. Stegnil je nogo, toda v strahu mu je noga zastala. Šele sedaj mu je dal breo. Tovariš mu bree ne vrne, spogledata se in se zasmejeta. Vsi se smejejo. — Počasi, toda gotovo in z veliko silo se dviga podmornica na površje k zraku.

Na sredi pota zapazimo, da kljub temu z našo "škaflo" ni vse v redu. Čim više prihajamo, tem bolj se nagiblje naprej. Podmornica ne vzdrži več ravnotežja. Kapitan se dela, kakor da ne bi bilo nič. — Mirno in rezko daje povelja. Mi ubogamo, kakor da prav tako nismo ničesar opazili. Smo pa taki vedno.

GORI

Čim više se dvigamo, tem bolj visimo. Ne da bi kaj slutili, pa s hrustem in trušcem zaropotajo vsi predmeti, ki niso bili pritrjeni, in se zakotalijo z enega konca v drugega. Podmornica se je postavila v vodi skoraj navpično! Medtem, ko se mi še pobiram z velikega kupa, kamor nas je vrlo enega vrh drugega, nas dohiti strašnejša nesreča: podmornica gori.

Odnekod udarja bleščeč plamen, odet v oblak črne dima. Zrak je že ves zasmarjen z dimom in s strupenimi plini, ki uhajajo iz žveplene kisline, ki se razlila iz akumulatorev električne baterije. Prepadeni topo strmino nekaj trenutkov. Vsi — mostvo in kapitan.

Toda panike ne poznamo. S stisnjanimi zobji požremo strah in zopet smo stari. Nato skočijo gasilci, se spodkikajo, vendar plezajo naprej v črni oblak dima. Zar, ki se svetlika skozi sajasti zrak, jim kaže mesto, kjer gori. Na nas pa padajo skozi dim črne pošastne senice gasilcev, ki napadajo plamen. Še nam se solzijo oči, kaj šele onim revežem, ki so pravkar odprli gasilne naprave, s katerimi duše plamen. Medtem ko donj po podmornici sikanje aparatov, ki omejujejo požar vedno bolj, tudi strojniki ne pozabijo svoje dolžnosti. Podmornica visi navpično; z eno roko se drže za to, kar pač dosežejo, za drugo pa upravljajo vzvode na deskah. Ko je požar pogašen, vemo tudi, kaj ga je povzročilo. Nastal je kratek stik ob periskopu.

Ko je najhujša nevarnost v kraju, se zgrudita dva moža. Zadnji memento, da nam nadaljnje bivanje pod vodo prinaša gotovo smrt. Podmornica mora do zraka! Ker pa visimo navpično, ne moremo s periskopom nit najmanj paziti, kje se bomo dvignili z morja. Velja zadnje: Pogum in sreča junaka! Podmornica se dviga naprej, mostvo pa se bori z zastupljenim zrakom. Dvajset nekakj izklesanih obrazov se je spremenilo v spake. Usta gevajajo v zrak, vsi se dušimo. Kar zaskipi mornarje gladina in ka-

kor velikanski kit udari podmornico z zadnjim delom trupa v zrak.

Ni minila sekunda, že je odprt na krovu podmornice velik pokrov, v podmornico plane svež zrak, mi pa plazamo kot nori ven pod nebo in pijemo dišeči morski zrak. Sovražna obala leži tako blizu, da bi jo skoraj z roko dosegel. V vzhajajočem solncu mre svit svetilnika, ki je kazal sovražnim ladjam pot.

BEG

Komaj smo parkrat globoko vdihnil zrak, ki ga nam je tako manjkalo, že kriči kapitan:

— Zaprite krov!

Zvonci zvonijo alarm, peneci valovi zakrinjajo podmornico, ki se ne more niti kretati, kaj šele braniti. Zopet se potapljam. Sovražnik nas je opazil. Seveda ne vidi več podmornice, ki se z velikim naglicem zopet približuje morskemu dnu, s katerega se je komaj dvignila. S strašnim treskom uska jekleni trup zopet na dno. Naša barka se je stresla s tako silo, da je čudež, če si ni napravila velikanske luknje. Vendar nihče ne misli na to. Najprej ustavimo vse stroje, tako da počiva podmornica mirna in tiha, kakor mrtva na dnu. Sovražniku ne smemo dati priložnosti, da s svojimi občutljivimi slušnimi aparati skozi vodo začuje brnenje naših strojev. — Ob naših slušnih aparatih pa čepita dva moža in napeto poslušata. Nihče se ne gane, v podmornici vlada gluha tišina, kakor v grobu.

Nekaj minut je minilo. Nema čepita oba moža ob slušnih aparatih. Sedaj čujemo tudi mi. Nad nami vozijo sovražni torpedni rušilci. Vedno bolj čujemo brnenje njihovih motorjev, ki ženejo vijake. Brnenje postaja vedno močnejše, bližajo se nam! Nad našimi glavami vozi sedaj sovražnik, nato se zopet oddaljuje. Zopet prihaja! Sovražnik misli, da nas že ima v pasti in ne odneha. Ob slušnem aparatu poslušajo napetih obrazov mornar in nam sporoča: Ves čas šepetajo, če se nam bližajo, ali če se oddaljujejo. Velik kazalec na mali stenski uri pa leže počasi, kakor še nikdar, naprej. Vsaka sekunda je pa daljša, kakor sicer minuta. Tako strmino nekaj ur drug v drugega in čakamo. Tudi ura ne bije. Vendar se je kazalec počasi premaknil na pol deveto. Nenadoma pa se obrne bradač ob slušnem aparatu, potem ko je še enkrat pogledal skozi majhno stekleno kukalo in reče:

"Dve sovražni ladji merita morskoglobo in spuščata na jeklenih vrveh bombe o razstrelivom in sicer — v naši največji bližini."

In zopet umolkne. Pojasnila nismo rabili, saj vsi slišimo, kako vozijo nad našimi glavami sovražniki. Vsem bije srce hitreje. Življenje ali smrt nam bodo prinesle prihodnje sekunde. Če bo ena od bomb, ki jih vlačijo na vrveh malo nad dnem morja sem in tja, začela v trup podmornice, tedaj bo konec. Sovražnik dela temeljito in če nas zadene, ne bodo ostale od podmornice niti razvaline.

"Moj Bog, moj Bog!" zajóče najmlajši.

Nihče ga ne pogleda, nihče mu ne vrta. Sosed poleg mene si tišči ušesa in miži. Tako hoče dočakati smrt.

Smrt pa je šla mimo nas! Medtem, ko vsi čutimo, kako nam bije srce, kako nam utripajo žile, se oglasi poveljnik namesto straže ob slušnih aparatih:

"Srečo smo imeli. Zlomki so nas šli iskat drugam!"

BOMBE

Aparat za čiščenje zraka je začel zopet delovati. Prav malenkostno je brnel, toda nenadoma se strese morskoglobo. Strašne eksplozije razmetavajo silne vodne mase na dnu. Strašne eksplozije razmetavajo silne vodne mase na dnu. Sovražnik meče vodne bombe! Podmornica se v strašnih vodnih sunkih ziblje sem in tja, vendar ne utрпи škode. Zibljemo se kakor v zibki.

Zrak postaja vedno slabši, vedno bolj vlažen, kislika primanjkuje vedno bolj in bolj. In vsakokrat, kadar poženoemo čistilni aparat za nekaj sekund, se nam približuje sovražnik in spušča v vedno manjšem krogu vodne bombe. Strašne ure tečejo. Vsi že hrope in lovimo sapo, z obrazov pa nam teče pot v eurkih. Sovražnik nad nami pa se ne premakne. Čaka in tudi mi moramo čakati.

Ure se vlečejo, vsaka je dolga kakor večnost. Popoldne ob treh padeta dva strojnika v omedlevalo. Padeta, kakor da bi bila dve kladi iz lesa. Pa sta bila najmočnejša izmed vseh. Naslednji, ki se zgrudi za njima, je inženjer. Čut odgovornosti in naravnost strahotno volja držita kapitana in njegovega namestnika pokonci. Vsi krčevito hlastamo v zrak, kakor ribe, ki so padle na suho. In vsi vemo: Naj se zaduši polovica mož, stroj za čiščenje ne sme več teči, če nečemo, da sovražnik podmornice ne zadene z bombo.

Ure se vlečejo in ob osmih zvečer čutita tudi že kapitan in njegov namestnik, da ne bosta več dolgo vzdržala. In vendar morata vzdržati! Vsaj dotlej, dokler se nad morjem ne razpne temno nočno nebo, ki nas bo varovalo pred sovražniki.

Najmlajši, ki je skoraj še otrok, začneja zopet jokati. Njegovo vzhajanje narašča v vedno strašnejše jadikovanje. Sedaj smrka, sedaj tuli, sedaj zopet pém bulji predse. Slabosti ga obhajajo, smrtni strah ga prevzema. Naravni, toda že onemogli gon po samohranitvi se javlja! Zopet začneja, besni in kriči in vpije ves zmeden:

"Roke in noge mi gorijo!"

Rezko odmevajo njegovi kriki od nemih jeklenih sten. Nihče od nas, ki more še gledati, se ne zmeni zanj. Nekaj nas je še toliko pri moči, da z največjim naporom privlečemo iz svojih bluz papirje ali beležnice, večina pa leži že v nezavestni združeni v mirnem pred-

levjih koz, slonovih zob in drugih redkih rogov. Ko je bil zopet doma, je neko popoldne šel na lov. Ko je tako počasi hodil po požetih njivah, je skočil mimo njega zajček. Grof je potegnil puško z rane, se pri tem spotalnik in padel. Prav takrat pa se mu je sprožila puška in krogla je zadela grofa naravnost v srce.

Zalostna je bila usoda angleškega poročnika in odličnega letalca Henryja Stamforda. Med svetovno vojno je napravil nad 60 zelo nevarnih izvidnih poletov nad sovražnimi postojankami, vendar se je vedno vrnil nepoškodovan in brez nesreče, dasi so bila krila njegovega letala čisto vsa preluknjana. Nekaj mesecev po koncu svetovne vojne pa se je Stamford gugal na gugalnici na vrto svoje graščine. Ko je bil v najlepšem zaletu, se je utrgala vrva. V velikem loku je Stamford odletel na tla in obležal z zlomljenim tilnikom. — Smrt, ki je šestokrat prežala nad njim, ko je bil v letalu, ga je dočakala na gugalnici.

Eden najodličnejših hribolačev, ki je dosegel vrhove najvišjih velikih Alp, na Kavkazu in v Himalaji je bil Anglež Jurij Whitney. Bil je tudi odličen slikar, ki je na svojih turah često slikal. Prav radi tega je navadno hodil po hribih sam brez spremstva. Radi tega je večkrat zašel v zelo nevarne položaje, iz katerih pa je vedno prišel srečno brez nesreče. Nekega dne pa je v svojem rojstnem kraju imel predavanje o svojih turah. Ko je končal predavanje, je hotel stopiti s 30 m visokega podija. Se pri tem spotalnik ob deski, ki je štrlela iz tal, in padel tako nesrečno, da si je zlomil obe nogi in pretresel možgane. Nekaj tednov je bolchal v bolnišnici, nato pa umrl. Več tisoč metrov visoke gorske velikane je srečno obšel, 30 m visok podij pa mu je prinesel smrt.

NE VEMO NE URE NE DNEVA

Vsako minuto, vsako sekundo nas lahko dohiti smrt. Nihče ji ne uide, vendar običe večasih zemljana na tako čuden način, kakor da bi se hotela norčevati iz vsega človekovega početja. Takih izrednih slučajev je več. Vendar je prav gotovo, da niso v nikakršni zvezi s človekovim življenjem. Izjemo človek pač vedno hitreje zapazi, kakor v rednem razvoju nastajajoče dogodke.

Vendar je nekaj takih slučajev prav zanimivih. Tako je živel sir Ernest Shackleton, odličen angleški raziskovalec antarktike. Za svoj življenjsko nalogo si je postavil odkritje južnega tečaja. Na svojih pohodih proti južnemu tečaju je prestal strahotne napore. Živel je v mrazu pod 50 stopinjami Celzija, preživel strašne snežne viharje, prestal lakoto in žejo. Kljub največjim naporom se mu ni posrečilo, da bi dosegel južni tečaj. Pač pa se je vrnil zdrav nazaj v domovino na Angleško. Doma v Londonu pa je šel nekega večera, ko je ležal nad mestom znana gosta lončska megla, malo na sprehod. Na tem sprehodu se je prehladil in dobil pljučnico. In nihče ni bil verjel, da so ga 10 dni zatem že pokopali.

Kapitan Godfrey Hindle, ki je bil svojčas častnik v kanadski armadi, je potoval dve leti po najbolj nevarnih pokrajinah Afrike in lovil leve. V teh dveh letih je ustrelil 25 levov, ne da bi se mu zgodila najmanjša nesreča L. 1896. pa se je na parniku odpeljal nazaj v domovino, v Kanado, in se po burnem življenju nastanil v Montrealu, ker je hotel uživati svoj pokoj. Komaj nekaj tednov je bil doma, ko je obiskal svojega brata. Njegov brat je imel majhnega in ljubkega kučka, ki pa se je nad gostom tako razjezil, da je kapitan ugrabil v nogo. Kapitan je kmalu za tem zbolel in preiskava je pokazala, da je bil pes stekel in kapitan je umrl po strašni boleznini. Noben lev mu ni mogel do živca, pač pa ga je naglal v smrt majhen kuček.

Podoben žalosten konec je učkal znan lovec, madjarski magnat grof Szechenyi. Ta grof se je udeležil več ekspediciij v Afriki. Ko se je vrnil s svojih lovskih potovanj, je pripeljal s seboj 130 zabojev samih dragocenih lovskih trofejev. Med njimi je bilo mnogo

smrtnem spanju. Sosed poleg mene piše s počasno, težko in nerodno roko:

"Ljuba žena!"

Jaz pišem zadnje pismo — materi....

REŠENI

Jeeljaje iztisne iz sebe kapitan: "Vsi možje pozor! Izpustil bom v vodne tanke zrak!"

Ali je to zadnji ukaz? — Nekaj izbuljenih oči se upre v manometer, ki kaže, kako globoko smo. Stisnjeni zrak sika in uhaja v tanke. Električni motorji brne z vso silo — podmornica se zopet tresse. Manometer se še ni premaknil. Podmornica leži na dnu in se ne dvigne! Živi smo pokopani v jekleni krsti na dnu morja.

Tudi poveljnik je izgubil zadnje upanje, nekateri si zadnjikrat stiskamo roke.

Tedaj — ali je mogoče!! Zadnje količine stisnjene zraka so dvignile podmornico z dna. S polževd počasnostjo se dviga, ampak — dviga se! Zopet bomo imeli zraka, zraka! Mogoče bomo smeli še živeti. Prav zares, resnično živeti! Podmornica se dviga. Nam vsem, ki smo še pri zavesti, vro solze iz oči. Kakor pijani smo od slabosti in veselja. Ob 9:15 zvečer, po 17 urah strašnega čakanja na morskem dnu, prode podmornica že drugič v tem dnevu morskogladino. In zopet odleti pokrov na krovu podmornice. Zopet dihamo prav v zadnji sili sveži morskzi zrak. Toda sedaj visi nad nami trda noč. Gosta megla nas skriva tako dobro, da nas tudi najpazljivejši sovražnik ne more opaziti.

Ob 11 ponoči je podmornica zopet v redu. Dvajsetorci pa se zdi, kakor da se je zbudila iz smrtnega spanja v grobu.

In kadar je prišel k Tini, ga je tudi Tina mučila. Kako bi gledala, ko bi ji enkrat rek: — Nobenega denarja nimam več! — Bal se je njenih lisičjih pogledov in pasjega nosu.

In vse babe so imele pasje nosove; zasledovale so vsak njegov korak, kot bi se privezale na njegove pete, obešale so se nanj.

Hlinil se je, da je bolan; tedaj pa so prihajale v njegovo kočjo in mu prinašale junho. In moral je piti čaj iz lapuha in peklenjsko mešanico različnih rastlin in korenin. In drgnulo so ga in ga zavijale v obklade iz polzeve sline in žvečenega kruha.

Ker se je ni mogel odkrižati, se je delal jeznega in se je muzal, posebno proti Tini. Pa čimbolj se je odvrčal od njih, tembolj so letele za njim. In Tina je prišla predzno k njemu ob svetlem dnevu; sede mu na kolena vprčo Luce in ga vpraša, kdaj jo bo vzal kam s seboj. In smeje ga sune v nos, da mu vsled bolečin in jeze stopijo solze v oči.

Komaj je Tina odšla, se je že razkoračila Luce. Zaradi tega tedaj je morala biti lačna, da je mogel s to babnico, Tino, zapravljeti denar! Bridko jokaje vije roke:

— O, jaz uboga živina! Da bi saj umrla; jaz in Jožek! Tak sva zapuščena; nikogar nimava, ki bi za naju skrbel.

Njeno tarnanje zaboli Petrika v srce — še vedno je bila najboljša in nikdar se ni jezila nanj. In ako se je sedaj pritoževala, je imela prav. Skesan ji obljubi pisano ruto, kakoršno je prinesel Tini z žeganja v Wittliehu in Joškotu sladkorno rešto. Za nedeljo je obljubil celo meso. Ves ginjen ji briše solze in neprestano jo boža po licih. Njegovo srce je bilo kot razrezano na dvoje, popolnoma narazen z bolestnim, nenavadno pustim občutkom.

Prav nič ni vedel, kaj bi napravil. V strašni negotovosti in mučni neodločnosti so mu potekali dnevi.

Medtem pa so se nekoliko polegeli razburjeni duhovi. Govorjenje o ponarejenih tolarjih ni bilo edino. Kmalu so zopet pričeli klepetati o vsakdanjih stvareh, kar je pregnalo prej tako navadno govorico.

Sv. Peter in Pavel sta se bližala in žene so se zopet spomnile svojih dolžnosti. Pobelele so kočje, miže, pručke, lonce in klopi so poribale, oprale perilo, zlikale so obleko in v cerkvi molile za srečen povratek mož. Tudi Luca je utihnila.

Peterček se je oddahnil. V prisiljenem miru in v pomanjkanju opojne pijače so se njegovi razburjeni živeci razvedrili. Zopet je imel nekaj moči in gibčnosti.

Previdno je vedno gledal okrog — nič sumljivega! Kdo bo opazil, ako bo zopet enega dal v svet? Kar goreli so mu v žepu. Obiskal je križ na pokopališču in dolgo je sedel na kamnitem podstavku.

Čudno, kakor je bil Peter prej brezskrben, je bil sedaj zelo pobožen. Že od jeseni je pridno hodil v cerkev in je pogosto klečal pred podobo nebeške kraljice. Bila je njegova patrona.

In kakor si je nekoč v babjeverski srmečljivosti izprosil nebeškega blagoslova, tako je napravil tudi sedaj.

Zdelo se mu je, da se mu sveta devica smehlja..

Veselo žvižgaje, z rokami v hlačnih žepih, Peter zopet hodi dobre volje okoli. Posebno prijazno pozdravi orožnika iz Oberkailu, ki je s blščecimi gumbi, s čelado in nedeljsko uniformo šel skozi vas.

Orožnik je šel k svojim predstojnikom v Wittliehu, da jim izroči svoje poročilo. Njegova službena knjiga, potisnjena v bluzo na prsih, je bila polna nepomembnih zapiskov. V splošnem je mogel sporočiti samo: nič novega se ni pripetilo vse je mirno.

Zaničljivo zategujejo usta gleda Peterček za njim.

Bila je velikanska vročina. Cesta se je vlekla kot zarač trak, pokrita z belim praškom. Nobena trava ob cesti, noben list na drevesu se ni ganil. Opoldansko solnce je s poželjivo vročino vsrkalo vsako kapljo tekočine iz telesa.

Nič čudnega ako se precej obilni orožnik vstavi v senci visokih dreves pred Eichluettem in si sopeč odgne ovrtnik. Hvalležno vzame kozarec hladnega piva, ki mu ga je Schmitz ponudil skozi okno.

— No, kam pa? — ga vpraša radovedno Schmitz.

— V Wittlich k nadročniku — sto koštrunovih parkljev! Prekleti tolarji!

NADALJEVANJE SLEDI

Ljubiteljem leposlovja

Čenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

PAR MESECEV ODPOČITKA V DOMOVINI

Ne samo večletne izkušnje, temveč tudi naša resna volja, da Vam zagotovimo ugodno potovanje z malimi stroški, Vam naj bo zadostno zagotovilo, da boste zadovoljni, če pišete nam za brezplačna pojasnila.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MIHAJL ZOŠČENKO:

OBA KURJAČA

Bilo je v Habarovsku. Mogoče tudi v Vladivostoku. Skratka: v enem izmed teh krajev. Začelo se je z malenkostjo.

V nekem kraju sta živela dva kurjača. Prvi se je pisal Ričkov, drugi Željajev. Ričkov je imel sina, strankarskega pionirja Kostka. Željajev pa je imel otroka, ki ni bil vpisan v stranki. Ključni so ga Vasko. Bilo mu je komaj šest let.

Nekoga dne sta se dečka igrala. Beg vadi, kako se je začelo. Mogoče je Vaska pionirju pokazal jezik. Mogoče tudi, da je Kostka Vaski prednašal kakšno pesem, denimo: Vaska, Vasiljček, umazan prašiček. Ampak bodo kakorkoli — iz začrtka se je razvila tragedija. Pionir Kostka je bil močnejši in je izpušil svojemu nasprotniku iz glave šop las. Izvenstrankarski Vasko pa je tulčel stekel k očetu in se mu pritožil. Njegov oče Željajev, se je zaradi tega hudo razburil.

Zvečer je šel v službo, da bi zamenjal Ričkova pri kotlu in mu je rekel:

— Pazi se, Ričkov, če se še enkrat primeri kaj takega. Še tvojemu Kostki odrobil glavo, in sicer tako temeljito, da mu ne bo nikoli več zrasta nova. Naj se nikdar več ne skuša meriti z mojim sinom!

Oče Ričkov pa je bil ponosen oče in je zavrnil tovariša:

— Tvoje grožnje se prav nič ne bojim. Ti da boš mojemu sinu jemal glavo? Koliko pa te je v koži? Noj sin je moj up in moja bodočnost. Če se enkrat ponovno kaj takega, kakor si dejal zdaj, te bom dal kratko in malo ustreliti. Zlikovec ti!

— Tako, tako! — se je čutil Željajev. — Kurjača boš dal ustreliti? Človeka, ki je vrlanjen v Zvezi kurjačev, boš dal ustreliti? Za te besede zaslužiš, da bi te poslali na Solovjevske otoke.

Beseda je dala besedo. Ko sta se razšla, sta bila oba jezna in huda. Ričkov je odšel iz službe, pljunil pred tovariša in si mislil: Ti bom že pokazal, ti malopridnež! Žagodel ti bom takšno, da me boš jammil!

Kurjač Željajev je zamenjal Ričkova v službi in je smotal enake naklepe. Čakaj, si je mislil, ti bom že pokazal! Takšen plazivec! Pokvaril ti bom kotel. Ali pa ti bom spustil paro v kotlu od enajst atmosfer na osem. Potem glej, kako boš opravil, ko te bodo poklicali na odgovornost! Prihodnjije se boš že premislil, preden ti bodo prišle z jezika takšne besede o ustrelitvi.

Ročeno, storjeno.

Željajev je spustil paro od enajst atmosfer na osem. Naslednji dan je prišel Ričkov v službo. Kmalu je opazil lopovščino. Tako, je rekel pri sebi. Misli, da boš mene ugnal! Pa ne boš! Jaz si bom privoščil tebe!

In je spustil paro, da je padel kazalec na šest atmosfer.

Energija je padla. Ljudje so se čudili, nihče pa ni vedel, kaj je vzrok temu. Naslednji dan je prišel Željajev v službo.

Tako, si je rekel. Samo šest atmosfer? Ti pes, ti! Ti bom že pokazal! Spustil bom paro na štiri atmosfere in če ne bo to dovolj, bom odprl pipo v rezervnem kotlu. Na vse skupaj vzame vrag, če hoče!

Zgodilo se je natančno tako.

Kurjač je spustil paro na štiri atmosfere in odprl je pipo, da je odtekla voda iz kotla. Ko je prišel naslednji dan Ričkov v službo, je hotel spustiti paro na dve atmosfere in vrhu tega še odломiti petelina pri kotlu. To pa se mu ni posrečilo.

Prišla je komisija, pregledala naprave, zabeležila nedostatke in pozvala kurjača na odgovornost. Kaj se je bilo zgodilo pri zasliševanju, je skrivnost. Ampak kaj se je tam govorilo, razpravljalo, odločilo, lahko uganemo sami.

Sina obeh kurjačev Kostka in Vaska se bosta gotovo sprijaznila. Saj ne more biti drugače pri nedolžnih otrokih! Tudi kurjača se bosta polagoma ohladila in sprava. Takšna reč pač ni vredna sovraštva in mržnje. In tudi sicer! Oba sta vrlanjena pri enem in istem strokovnem društvu in stanujeta v isti ulici. S strani komisije pa se lahko oba nadejata samih neprijetnosti. Harabovski list "Delavčeva pot" bo, če se povsem ne varamo, objavil nekoga dne besedilo:

"Rajonski predstojnik je sklenil odpuščati obojima kurjačema in vpišati v njiju legitimaciji ukor, ker sta ravnila drugače, kakor jima je velevala službena dolžnost in sta s tem škodovala podjetje."

MED ŽIVLJENJEM IN SMRTJO

Nestevilno so zgodbe o ljudeh, ki so jih kot navidezno mrtve položili na oder in so v mrtvašnici nenadoma spet oživil. Tako je umljivo, da so v lajških krogih s pojmom navidezne smrti zvezane vsakovrstne bojzani, dasi je v tem področju seveda mnogo pretiranega. Vsekakor pa ostaja v temnem in skrivnostnem problemu navidezne smrti še dovolj dejstev, zaradi katerih je vredno, da se s tem problemom pobavimo podrobneje.

Baš v zadnjem času se je izvršilo polno zanimivih raziskovanj, ki kažejo, da smo pomen boja proti navidezni smrti doslej precej poodenjvali. Tu pa je treba najprej določeno povedati, da bi jih utegnili "žive pokopati", popolnoma odveč. Zakonito predpisana doba, ko leži mrtič pred pokopom na odru, to možnost povsem preprečuje. Ta doba ima ta pomen, da se po nastopu gotovih mrtičkih znakov (okrepčenost trupla, mrtvaške pege itd.) prepričamo, da je pomota izključena. Če torej govorimo o boju proti navidezni smrti, ne mislimo na ojačanje teh povsem zadostnih varnostnih ukrepov, temveč gre samo za to, da preprečimo prehod navidezne smrti v pravo smrt.

V nekem znanem medicinskem delu stoji stavek: — Gotovo zapade veliko število človeških živ-

ljenj smrti, ker opuščajo ljudje vsake nadaljnje resilne ukrepe v veri, da je smrt že nastopila. — Vzemimo primer iz vsakdanje prakse. Pri neki rudniški nesreči so se z enim izmed ponesrečenecv mučili dve uri, da bi ga spet oživilo — a ti poskusi so bili brezuspešni. Zdravnik je hotel že prenehati, pa se je vdal prošnjam sorodnikov — in glej po šestih urah je ponesrečenec nenadoma zadihal in je bil rešen!

V vsakem primeru prave navidezne smrti kaže pacient podobno pravega mrtveca. Celotno izsoljeni zdravnik bo imel ta vtis. Sree ne utripje, dihanje se ne da ugotoviti. In vendar pacient živi! Novejša raziskovanja so dognala, da življenjsko važen del telesa lahko ustavi delovanje, a vendar še živi. Posebno dihalni center, ki pri navidezno mrtvih ne deluje, si ohrani še dolgo sposobnost do življenja. Znanost se zato trudi, da s primernimi sredstvi (umetnim dihanjem itd.), pripravi umrličeno življenjsko točko, kakor pravijo Francozi, spet v tek in premaga navidezno smrt.

Vprašanje, da li niti izsoljeni zdravnik s svojimi sredstvi ne more ločiti navidezno mrtvega od pravega mrtiča, pa nas vodi preko čisto medicinske plasti našega problema do enega izmed osnovnih vprašanj v življenju, do prastarega vprašanja, kaj je prav za prav "življenje" in v čem se razlikuje od smrti. Pred 22 leti je neki učenjak ubil kokoš in odvzel njenemu sreju nekoliko stanje. Postavil jih je v določene okoliščine, ki ustrezajo življenjskim okoliščinam, in stanice so ostale žive, se množile itd. Te stanice so gojili dalje — in danes žive še zmerom kakor takrat — kokoš pa bi med tem že davno umrla naravne smrti.

Kar velja za posamezne stanice, se da doseči tudi za cele organe: žabja srea žive na pr. v primernih reditvah lahko sama zase dalje časa in celo sree embrija so pred kratkim ohranili izrezano še celih 36 ur živo. Za posamezne dele telesa smrt torej ni brezspojna nužnost kakor je za organizem v celoti. Najnižji, enostanični organizmi so dozdevno celo sami na sebi nesmrtni. Ameriški geološki plasteh takšna bitja, ki so živele po vseh računih milijone let!

Že to malo število primerov pove, kako prožna ta pojma "živ" in "mrtve" in sedaj tudi razume, da tiči problem navidezne smrti globlje, nego je videti. O življenju samem vemo še veliko premalo, da bi lahko povedali, kje je njegov začetek in njegov konec. Še tega ne vemo točno, na čem se življenje prav zaprav spoz-

IRSKO-BRITANSKI SPOR

Irsko vprašanje je eden izmed najpoučnejših zgledov, kako se uveljavlja v zgodovini vesoljna sodba. Z racionalističnega stališča se to vprašanje sploh ne da razumeti. Od britansko-irskega sporazuma l. 1921., ki je povzdignil Irsko v dominion, je zeleni otok gospodarsko tako napredoval, kakor nobena druga država v Evropi. Irei imajo svoje popolno svobodo, a uživajo obenem vse uglednosti pripadništva k britanskemu svetovnemu imperiju. Irsko kmetijstvo živi od angleškega trga. Vzle temu stori De Valerova vlada vse, kar more, da izkuša britansko potrditvene z najskrajnejšo zahtevo po poslednji formalni ločitvi. V Londonu vprašujejo Irece, če so si na jasnem glede posledice radikalizma in pripravljeni na to, da britanski svetovni imperij ravna z njimi kakor z inozemstvom? De Valero opozarjajo, da bi prelom, ki ga zahteva, uničil zadnjo možnost, da se obe polovici Irske, katoliška in protestantska, ki je po tradiciji zvezana z Anglijo, zopet združita. — Vse zastoj.

Znano je, da je nedavno obiskal de Valero avstralski senator R. D. Elliot, veliki prijatelj irske svobode. Hotel je med obema narodoma posredovati. Po štiriurnem pogovoru ga je minila vsaka nada na uspeh. Ko je Elliot opozoril de Valero, da Avstralija tudi pri-sega zvestobo angleškemu kralju, a zaradi tega vendarle še vedno ni lastno pest rešuje svoje zunanje zadeve, je odgovoril de Valero: — "Avstralija je še mlada država, Anglija Vas hoče uničiti." — "Ali mislite, da hoče Anglija uničiti Irsko?" — "Na to vprašanje," je odvrnil de Valero, "odgovarja vsa zgodovina Anglije in Irske. Angliji nimajo pravice priti semkaj. Naša civilizacija je starejša kakor njihova. Vsilili so se nam in od takrat moramo plačevati za to."

Nato je de Valero navajal grozodejstva Nirmanov, ki so se bili v 13. stoletju odpravili zavojevat Irsko, pa čine lorda Strafforda, ministra Karola I. in Cromwella. Trgovina, industrija, brezposelnost, — pravi v svojem poročilu o tem obisku senator Elliot, — vse te stvari so za Valero malenkosti v veliki tragediji Irske. Cromwell, Strafford, Karol I. so v tej tragediji edini igralci in de Valero — srednjeveški mistik — je režiser. Sedla sva za oeko mizo drug drugega nasproti. A ločil ihaju je prepad stoletij.

O podobnem pogovoru z de Valero je pred enajstimi leti poročal Lloyd George. Ta pogovor je trajal pet ur. Ko so potem tovariši vprašali Lloyd Georgea, kako je stvarjo, je dejal: "Dospeli smo šele do Oliverja Cromwella."

To more razumeti samo tisti, ki pozna nepopisno krutost iztrebljalne vojne, s katero so divjale na Irskem Cromwellove čete — kakor je sploh mogoče umeti celo kupni irski problem samo iz ozadja britsko-irske zgodovine.

Chesterton piše v svojem časo-

pisu G. K's Weekly z dne 21. 5. t. l.: — Ob neki priliki je padla beseda, da je irska zgodovina to, kar naj bi se Angleži spominjali. Irei pa pozabili. Sedanji spor dokazuje, da se ta opomin ne izpolnjuje. Angleški narod se ne spominja, zato irski ne pozablja. Značilno je, da so bili Irei pač pripravljeni, da pozabijo irske zločine, a na angleške zločine niso hoteli misliti.

Menijo, da je Irsko dominion kakor vsi ostali. To je pa zmotna. Kajti Irsko je prav tako vprašanje zase, kakor n. pr. Kina v okviru Zveze narodov. Tudi v angleški zgodovini tvori Irsko izjemo. — Kajti gori do srede 19. stoletja Angleži niso poizkušali, da bi Irsko vladali — dobro ali slabo — marveč so vedno znova poizkusili, da bi Irece dobesedno iztrebili. Tedaj je pisal tako velik in merodajen list, kakor so "Times": da upa, da postane na oblah Liffeya katoliški Kelt kmalu ravno tako redki kakor redečkožec na skalnih pragovih Manhattanu. — Nasproti Irski je vodila Anglija, morda edinkrat v svoji zgodovini čisto pogansko politiko ugonobitve. "Knez tega sveta, ki tiči z vsemi takimi poizkusi, je pa zvezal z njimi težak pogoj: uspeti morajo. Če se posrečijo, potem ni več sliki o njih ali k večjemu na sodnji dan. Če se pa ne posrečijo, potem a-puščajo v sree napel umorjenih narodov za seboj nekaj, kar nikdar več nobena etika ne more zakriti. Irsko ni ne dominion ne dependanca ne kolonija; Irsko je narod, ki smo ga poizkusili umoriti, a nam ni uspelo." Chesterton meni, da bo docela nenogoče obvladati sedanji spor, ne da bi se de zadnjih globin razvilo in razčistilo v naravnem zmislu celokupno irsko vprašanje.

Teja vprašanja torej dejansko ni mogoče razumeti in rešiti z zgolj realno-političnih racionalističnih vidikov. To vprašanje ima opraviti — kakor n. pr. tudi politično-nemško vprašanje in še druga — z nezaljšanim svetovno-godovinskim zločinom, ki ga je bil močnejši izvršil nad brezbrambnimi in ki se mora na kak način poravnati, ako naj izginejo njegovi strahovi. Zadošitev in očistitve bi moglo biti tudi v sameu spravljenem spoznanju in priznanju krivde, v volji celega naroda, da pomaga potomecem onih, nad katerimi se je zgodila krivica, da slednje pozabijo preteklost. S o stvarji, ki se ne pozabijo, dokler se volja, ki jih je zakrivila, s sramovanjem in prekletem v velikem zmislu ne reši svojega preklestva.

Za ponovno poostreitev nasprotij je načilno, da se je irska vlada pri slem sprejemu članov evharističnega kongresa branila sprejeti britanskega guvernerja. Neki vpliven švicarski list je pripomnil k temu: "To v resnici ni časa primerno."

Da, v resnici ne, in marsikaj bi se dalo reči proti temu. A vendar: Kar ni primerno našemu času, utegne biti zelo primerno za globlje nužnosti. Vse nepraktično, časa neprimerno, vse kar moti časovne dogovore, bi utegnilo spadati k polaganju temeljev za boljše čase in boljše prakso. Popolna nespravljivost, brezpogojno odklanjanje pozabe, odpovedi vsakemu ostanku stare skupnosti bi le utegnilo biti sredstvo, da nagne najboljše elemente ponesnega gospodarskega naroda do razmišljanja. Neizprosna sodba o veliki krivici, čeprav bi nasprotovala vsem gospodarskim in praktično političnim prevdardom, bi utegnila v dobi kupčije za vsako ceno, v dobi miru za vsako ceno, v dobi udobnosti za vsako ceno — opominjati, da so stvari, ki jih je mogoče enkrat za vselej zaigrati in jih ni mogoče več za nobeno ceno kupiti.

BRAZILSKI UPORNIKI IMAJO IZGUBE Rio de Janeiro, Brazilija, 17. avgusta. — V boju z zveznimi četami na fronti pri Sao Paulo so imeli uporniki enajst mrtvih. Upornikom se ni posrečilo zopet polastiti se pristanišča Tabado ob reki Parana.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

IGLA JE ŠLA SKOZI SRCE

Neki krojaški pomočnik, ki je bil star 17 let, je imel navado, da je nosil v desnem gornjem žepu svojega telovnika šivanke. Nekoč pa se mu je pri padcu zadržala ena šivanka v prsi. Pomočnik je šel k zdravniku zato, da bi mu potegnili šivanko iz prsi. Zdravnik je najprej poskušal, vendar se mu sicer tako enostavna operacija ni hotela posrečiti. Poslal je bolnika v bolnišnico, kjer so napravili najprej rentgensko sliko ranjenega prsnega koša. Slika je pokazala, da se nahaja šivanka ob robu srčne senice. Zdravnik se mislil, da bo prav lahko mogoče odstraniti šivanko z operacijo. Če bi bila šivanka prodrla že bolj globoko, bi zadela v sree in bi seveda z operacijo ne mogli več mnogo pomagati. Pomočnik se je odločil za operacijo in zdravnik so mu odprli prsni koš med četrtem in petim rebrom in začele ni ugotovili, da se je igla premaknila naprej. Ko so pregledali srčno votlino, so zapazili, da je igla prodrla že v srčno mišico in da gleda samo še uho šivanke za 1 cm iz mišiceva. Preden so se mogli odločiti, kaj naj napravijo, je igla pred njihovimi očmi popolnoma izgubila v sree. Ker se na srčnih mišicah ni mogla opaziti niti najmanjša rana, zdravnik ni so vedeli, v kateri smeri naj iščejo šivanko. Prekinili so operacijo in prepustili reveža s šivanko v sree negotovi usodi. Vendar se ni zgodilo nič hudega. Po osmih dnevih so napravili vnovič važno rentgensko sliko. Ugotovili so, da je šivanka prepotovala sree in izstopila na drugi strani iz sree. Ležala je že na levi strani v prsnem košu pred hrbtenico. Ker tudi še tukaj niso upali zdravnik

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

poskusiti operacije, so čakali še naprej. Po treh tednih se je igla premaknila še naprej in prišla na levi strani med hrbtne rebra. Tu so jo pa napadli z noži in po kratki operaciji je bila igla zunaj. Pomočnik je popolnoma okreval, okreval, kjub temu, da je šla šivanka skozi levi srčni prekat. Sile, ki so potiskale šivanko skozi prsni koš in sree, so seveda različne. Prav gotovo je največ storilo močno gibanje sree, ki je s svojimi utripi povzročilo, da je igla vedno bolj ležala v sree in nato zopet iz sree. Vplivalo pa je seveda še razširjenje in krčenje pljuč in požiralnika. Natančne poti, po kateri je igla potovala skozi telo pa seveda ni bilo mogoče ugotoviti.

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA "GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE, GA DOBE ZA — \$1.75

"GLAS NARODA"

216 West 18 Street New York, N. Y.

Vsakovrstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISI ZA MLADINO

se dobi pri "GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y. Telephone: CHELSEA 3978

POPOLN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Trpljenje ljubezni

ROMAN IZ ŽIVLJENJA Za Glas Naroda priredil I. H.

23 (Nadaljevanje.)

Kako čudno ji naenkrat prične utripati srce! Počasi z udarci kladi, da ji je zastajala sapaj! Ako je bilo to res, kar je Mirko povedal tako mirno, kot bi je to prav nič ne zanimalo in kot bi je ne bilo ranilo do smrti — ne, to ni smelo biti, kakor je mislil Mirko!

Toda dvom je bil tu in je obvisel trdno! Imeti je hotela resnico in če mora pri tem poginiti! Da bi jo potisnil v stran, tega ne bi prenesla! Mnogo ji je bil dolžan! Najboljše, najgloblje, kar je živelo v njej — vse to mu je dala — in za to se ni zmenil!

Z nadčloveško silo se je premagala. Silila se je, da ne bi izgledala, da je v zadregi; in celo na ustnice je prisilila nasmeh, ki pa ni bil podoben nasmehu.

Taki ste moški! Kaj pa s tem povzročite ženi, tega ne veste in v svoji sebičnosti niti ne mislite na to! Vzemi na pr. samega sebe in Ulo! — Kako si zdaj z njo?

Pogovor o dr. Gromu je moral napeljati v drugo smer, ker bi sicer izgubila svoje ravnotežje. Potrebovala je mir, da vse premisli. Saj je bilo tako nemogoče — Mirko je samo slišal nekaj negotovega in je o tem brez premisleka govoril! Samo ko bi Rado tako ne molčal! Zakaj je saj enkrat ni poklical! Saj je bilo vendar tako lahko in prav nič sumljivo! In ravno to je bilo, kar jo je tako vznemirjalo in mučilo!

— Kako sem z Ulo? Kot vedno — oba sva popolnoma svobodna —

— In tobi žrtvuješ svojo mladost —

— Ne zahtevam —

— Iz celega stanja je to razvidno. In vaša moška sebičnost zapeljuje tako dekle, da mu podari celo svoje srce —

— Ula natančno ve, da je ne morem poročiti! —

— Potem pa tudi nobene druge, Mirko, drugače nisi pošten človek. — pravi Erika odločno.

Mirko se razburi: — Erika! — Tega mi tudi ne smeš reči! Sploh pa na to niti ne mislim!

— Toliko boljše! Kajti so nepisane postave, po katerih mora človek brezpogojno delati, da more sam sebi odgovarjati —

— Da, Erika, in vsled take nepisane postave sem tudi odpovedal stanovanje pri gospej Solarjevi, četudi se mi je še tako prijetno. Povedal sem ti že o lepi Trudi — v taki osemnajstletni glavi se porodijo različne romantične sanje —

— V katerih si seveda ti junak! — pripomni Erika smeje Mirko prikima.

— Tako približno! In sanje gredo še dalje — tudi mati sanja z njo. — jaz, da bi postal Trudin mož —

— Za božjo voljo, Mirko! Oprosti — pa kako te cenim — v tem slučaju bi mi bilo žal za Trudi —

— Tudi meni, Erika! — se smeje Mirko, — in zato imam veliko prošnjo: ali ti smem enkrat poslati Trudi, da ji junaka, ki si ga je namislila, tekem pogovora izbije iz glave?

— Dobro, Mirko! Kolikor mogoče te bom pri njej očrnila! — pravi s slabotnim poskusom šaljiti se.

Mirko vzame resno njene besede.

— Ne, ne tako, Erika! — pravi Mirko. — Samo povej ji, da ni mogoče za mene, da bi si ustvaril dom. Trudi misli, da je vse lahko, ker imajo hišo. Poleg tega pa ima zelo lepega in resnega snubca, doktorja, brata svoje prijateljice. Mnogo sem ti že o njej povedal. Nekeje te je že tudi videla. Ako bi te smela kdaj obiskati, bi bila zelo vesela.

Erika nekaj časa pomišlja.

— Rada ti storim uslugo! Storila bom vse, da pripravim dekle do pameti.

— Kdaj sme priti? — vpraša naglo. — Mogoče jutri?

— Že jutri! Ali se tako muči?

Erika si misli, da je bil jutri dan, ki je veljal njenemu ljube-mu. Bil je že drugi četrtak, odkar se je vrnila. Ali ga naj pusti, ali se ga naj še drži dalje? In v napadu nevoljnosti si misli, da bo Radoju v slučaju, da jo pokliče, odpovedala z izgovorom, da je že drugam obljubila. Ako bo kaj obžaloval, bo spoznala, ako je v resnici iz ljubezni mislil. Potem pa mu bo še vedno mogla obliubiti za kak drug dan.

— Erika, ako ti ta dan ni primeren, mi je tudi vsak drugi dan prav. Mislim sem samo zato, ker mora jutri Trudi iti kupovat, in bi bilo v tem slučaju najprimernejše.

— Dobro, naj bo za jutri, Mirko. Povabim jo na čaj in ti prideš pozneje po njo.

Mirko ji poljubi roko.

— Hvala ti, vedno odločiš pravo, Erika! Trudi imam zelo rad — toda poročiti se — ne!

— Ali ji nisi ničesar obljubil?

Odkrito ji odgovori, da mu to ni prišlo niti na misel.

— V nobenem oziru, Erika! In v resnici ne morem prav nič za to, ako si kaj domišljuješ.

Avtomobil pripelje pred hišo.

— O, Srečko je prišel!

Takoj nato vstopi gospodar v sobo. Kot vedno, je duhtelo zganje in cigarete okoli njega. Skoro nezno, no je bilo njegovo obnašanje nasproti nervozni Eriki.

— Ali sta tudi brez mene dobro jedla? Mogoče še boljše kot jaz. — Toda, kot vidim, Mirko, si popolnoma suh. Ali je to gostoljubnost, gospa? — se smeje očitačje. — Mirko, ravnokar sem kupil bordočana — rečem ti — to je vinček! — in zamoka z jezikom.

— Mirko ga bo drugič poskusil, Srečko!

Srečko vzroji: — Ali mi boš ti kaj zapovedovala? In ravno sedaj —

— Na njegovem rdečem obrazu je Erika videla, da bi bilo nespametno oporekati mu.

— Mirko je že prej govoril, da misli iti. Tudi jaz sem mu že omenila, pa je odklonil.

Mirko, ki je razumel Eriko, vstane in tudi na vse Srečkovo prigovarjanje ne ostane.

— Kmalu enkrat prihodnje dni pridem zopet, Srečko. Samo poklič me. Tvoje vino je treba piti počasi in s pametjo.

Naslednjega dne je bila gospa Erika zelo nervozna. Ali jo bo danes Rado Grom poklical?

Vsako jutro se je zbudila s temi mislimi in zvečer je zopet legla razočarana. In vendar ga je vedno v svojih mislih oproščala z različnimi vzroki.

Malo pred kosilom zazvonil telefon. S tresočimi rokami prime zarj in zopet ni bil — poklical jo je Mirko.

— Popoldne okoli štirih pride Trudi k tebi. Pozneje pridem sam po njo. Zelo sem ti hvaležen za to, da mi hočeš to storiti.

In nato — vsa kri ji udari proti srcu — potem pa vseeno zadržim ljubljeni glas: — Moja milostljiva gospa, moj prijatelj Mirko mi je povedal, da ste se vrnili. Gotovo ste se dobro razvedrili. Ali smem imeti prijetno upanje, da se kaj kmalu o tem osebno prepričam?

— Kako tuje se je to slišalo. Njen glas je bil tako negotov, ko mu je odgovarjala. Toda kaj mu je hotela povedati, ko je stal Mirko poleg njega — govoril je iz svojega stanovanja, kot je bilo razvidno iz pogovora. In menjala sta še nekaj navadnih besed, predno je obesila slušalko; nato pa premišlja, pretehta vsako besedo, ki jo je izgovoril, iskaje za njo kak skrit pomen. Ali ni bilo v njegovih besedah vabilo, da naj pride? Ko bi le videla izraz na njegovem obrazu!

12. poglavje.

Točno je prešla Trudi Solarjeva. Izgledala je zelo lepo in ljubko v modri obleki in s črno čepico iz kozuhovine.

S prisrčnostjo, ki mlademu dekletu vzame vso sramežljivost, jo sprejme Erika, ki je v sobi za dame pogrnila mizo za čaj.

Trudi kmalu postane domača in Erika rada poslušaj njeno govorjenje. Ako bi imela kaj otrok, bi njena hči že mogla biti toliko stara. Po tem je mogla sklepati, da je bila že precej stara in bridko jo je zadelo v njenih mislih.

Trudi pripoveduje o domači hiši, na katero je bila tako zelo navezana, da ne bi mogla nikjer drugje stanovati. In vendar je pričela mama govoriti, da bo hišo prodala, da se bo preselila drugam, ker se počuti tako osamljeno in jo vleče k njenim sorodnikom. V zakonu ni imela nič prijetnega, ker je bil njen mož bolehen, imel je bolezen na želcu in je vsled tega bil čmeren in razdražen.

Z doktorjem Levjarjem je slednjič prišlo v hišo nekaj življenja; zopet se je smejala, kot že od svojih šolskih let ne več; tudi mati se je izpremenila, je postala veselejša, zdaj pa je dr. Levjar pričel govoriti, da se bo izselil.

Trudin glas je postal vidno negotovejši in v njenih modrih očeh so lesketale izlajalske solze.

Erika prime roko mlade deklice.

— Kaj ne, in srce ste izgubili na njem?

Trudi, ki nikakor ni slutila, kako zelo se je izdala, je bila vsled tega nenadnega vprašanja v veliki zadregi. Povesi oči in ne more ničesar odgovoriti.

— Tako živo si morem misliti, da je v vašo samoto prinesel življenje in veselje. Kot njegova sestrična ga dobro poznam.

— Tudi jaz sem se od njega mnogo naučila — je tako razumen in toliko ve in je doktor in umetnik —

— Ravno to je! Umetnik, torej popolnost! In vendar je navaden umrljiv človek z različnimi napakami. In še posebno moj bratranec. Povem vam popolnoma odkrito, predno se je vaše navdušenje zgostilo v brezupno ljubezen. Zato mislim, da je samo dobro, ako gre iz vaše hiše. Potem ga boste lažje pozabili.

(Dalje prihodnjic.)

MOSKVA DOBI DRUGO IME

Boljševiki so čudni tiči. Vse hočejo postaviti na glavo. Posebno neprijetna so jim nekatera stara krajevna imena, ker jih spominjajo na čase carskega režima. Več krajevnih imen so že odpravili in zamenjali z novimi, mnogo pa ta usoda še čaka. Zdaj poročajo poljski listi iz Moskve, da nameravajo boljševiki prekrstiti celo starodavno prestolico matuške Rusije, češ, da je histrično ime ruskega glavnega mesta neprijetno proletarskim ušesom. Ime Moskva je po boljševičkem mnenju združeno z nešteteimi žalostnimi spomini na stare čase.

Boljševički kolovodje nameravajo baje razpisati natečaj za novo ime Moskve. Drugi pa predlagajo krajšo in enostavnejšo pot, naj bi namreč Moskvo prekrstili kar brez natečaja in ji dali ime Center. To se glasi zelo lepo in prijetno, pa tudi z ruskim jezikom je močno sorodno. Zadeva je nujna, kajti Moskva naj bi slavnostno dobila novo ime ob 15 letnici boljševičkega prevrata, letos 7. novembra.

Na prvi pogled se zdi vest o preimenovanju Moskve neverjetna, v resnici pa stvar ne bo tako težka, saj se boljševiki presneto malo zmenijo za mnenje zunanjega sveta. Če so mogli napraviti iz Petrograd Leningrad, bodo lahko tudi iz Moskve Center. Potem pa ljudje ne bodo več potovali v Moskvo, temveč v Center.

ČEBELE IMAJO DOBER SPOMIN

Čebele so med žuželkami, obdarjene s čudovitimi lastnostmi. Saj je znano, da grade svoje satovje tako strokovnjaško, da še ni dolgo tega, ko so strokovnjaki izračunali, da so čebele našle način za zgradbo satovja, ki da najmanj dela in porabi najmanj vsake. Pred kratkim pa so ugotovili, da imajo čebele tudi izredno dober spomin. Nekaj čebel so pitati na gotovem kraju vedno ob določenih urah. Zapazili so, da so se čebele vračale več tednov vedno ob isti uri na dotični kraj, ker so upale, da bodo zopet dobile zaželjeno sladkosti. Čebele so se navadile celo, da so vsak dan priletele ob gotovih urah na več različnih krajev. Dež, ki jih je zadržal, tako da niso mogle zleteti iz čebeljnaka, jim ni izbrisal iz spomina ure in kraja, pa naj je trajal ves teden. Po enem tednu so zopet priletele in čakale, da bodo dobile sladkosti. Znanstveniki skušajo ugotoviti, na kakšen način vedo čebele, ob kateri uri morajo prilete na njim znani prostor. Ugotovili so, da je spomin čebel vezan na dobo dneva. Pitati jih je treba vsak dan ob isti uri. Če pa se poskusijo tako, da se nudi čebelam vedno v gotovem roku, vendar ne tako, da bi ure padle v isti dnevni čas, pa si čebele te ga ne zapomnijo. Mislili so, da se čebele tako dobro spoznajo na

dnevno svetlobo, in so ponovili poskus v rudniku, ki je bil razsvetljen samo z električnimi lučmi. Tudi tukaj so čebele redno hodile na znani jim prostor in sicer vedno ob urah, kadar so dobile hrano. Iz tega so spoznali, da se ravnaajo čebele pri določanju časa na dejstvo, ki jih moderna znanost še ni mogla ugotoviti.

V PIŽAMI NA POLICIJI

Erika in Klaus Mann, otroka slavnega nemškega pisatelja in Nobelovega nagradjenca, sta potovala te dni v avtomobilu po Švedski in sta doživela v Stockholmu zelo neprijetno dogodivščino. Na vse zgodaj ju je namreč policija potegnila v samih pižamah iz postelje in ju na komisarijatu zadržala strogo zasliševati, dasi nista imela ničesar težkega na svoji vesti. Eriki so celo pregledali zobe in so postali malec negotovi, ko so dognali, da nima nobene zlate plombe.

Njiju trditvi, da sta otroka Nobelovega nagradjenca, spočetka niso verjeli in šele, ko je policija na svoje zadevno vprašanje sprejela z nemškega konzulata sporočilo, da potujeta Mannova otroka res-po Švedski, so ju z mnogimi oprstiti odpeljali v hotel nazaj. Obenem sta zvedela, zakaj sta bila aretirana.

V Stockholmu išče namreč policija neko Eriko Mannovo, ki je razpečavala ponarejene bankovce po tisoč mark. Ta seveda ni identična z Mannovo hčerjo.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročnina pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obno vite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov:

- CALIFORNIA Fontana, A. Hochevar San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO Denver, J. Schutte Pueblo, Peter Cullig, A. Saffla Salida, Louis Costello Walsenburg, M. J. Bayuk
INDIANA Indianapolis, Louis Banich
ILLINOIS Aurora, Mary Butchar Chicago, Joseph Bisan, J. Bevcit J. Lukanich, Andrew Spillar Cicero, J. Fabian Joliet, A. Anzel, Mary Bambich J. Zaletel, Joseph Hrovat La Salle, J. Spelich Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Anton Kobal Springfield, Matija Barbarich
KANSAS Girard, Agnes Močnik Kansas City, Frank Zagar
MARYLAND Steyer, J. Cerne Kitzmiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN Calumet, M. F. Kobe Detroit, Frank Stular
MINNESOTA Chisholm, Frank Gouže, Franc Pucelj Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula Eveleth, Louis Gouže Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Poyše Virginia, Frank Hrvatich Waukegan, Jože Zelenc
MISSOURI St. Louis, A. Nabrgoj
MONTANA Klein, John R. Rom Roundup, M. M. Panlan Washoe, L. Champa
NEBRASKA Omaha, P. Broderick
NEW YORK Gowanda, Karl Strlnsha Little Falls, Frank Masale
OHIO Barberton, John Balant, Joe Hill Cleveland, Anton Bobek, Chaa Kartinger, Jacob Resnik, John Spanik Euclid, F. Bajt Girard, Anton Nagode Lorain, Louis Balant in J. Kurše Niles, Frank Kogovšek Warren, Mrs. F. Rachar Youngstown, Anton Kikelj
OREGON Oregon City, Ore., J. Koblar
PENNSYLVANIA Ambridge, Frank Jakše Bessemer, Mary Hribar Braddock, J. A. Germ Bridgeville, W. R. Jakobecž Broughton, Anton Ipavec

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

- 20. avgusta: SATURNIA V TRST Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer Champlain v Havre
21. avgusta: Columbia v Cherbourg in v Bremen
24. avgusta: St. August v Cherbourg in v Bremen Deutschland v Cherbourg in v Hamburg
26. avgusta: Conte Biancamano v Genova Honoric v Cherbourg Westernland v Havre
27. avgusta: St. de France v Havre Minnewaska v Cherbourg Rotterdam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer
30. avgusta: Leviathan v Cherbourg Lafayette v Havre Pres. Harding v Cherbourg in v Hamburg Bremen v Cherbourg in v Bremen
31. avgusta: Olympia v Cherbourg Aquitania v Cherbourg Roma v Genova
1. septembra: Generia v Stueben v Bremen New York v Cherbourg in Hamburg
2. septembra: Paris v Havre Minnetonka v Havre
3. septembra: Veenham v Boulogne sur Mer
6. septembra: VULCANIA V TRST
7. septembra: Majestic v Cherbourg Manhattan v Havre
8. septembra: Berengaria v Cherbourg Dresden v Cherbourg in Bremen Albert Balin v Cherbourg in Hamburg
9. septembra: Europa v Cherbourg in v Bremen France v Havre Pennland v Havre
10. septembra: Conte Grande v Genova Stettin v Boulogne sur Mer Champlain v Havre St. Louis v Cherbourg in Hamburg
11. septembra: Pennland v Havre
13. septembra: Columbus v Cherbourg in v Bremen
14. septembra: Ile de France v Havre Mauretania v Cherbourg Pres. Roosevelt v Havre
15. septembra: Bremen v Cherbourg in v Bremen Hamburg v Cherbourg in v Hamburg
16. septembra: Olympia v Cherbourg Minnewaska v Havre

- 17. septembra: Aquitania v Cherbourg Rochambou v Havre Volendam v Boulogne sur Mer Augustus v Genova
20. septembra: Leviathan v Cherbourg
21. septembra: Paris v Havre
22. septembra: Stuttgart v Cherbourg in v Bremen Deutschland v Cherbourg in v Hamburg
23. septembra: Majestic v Cherbourg Westernland v Havre
24. septembra: SATURNIA V TRST Lafayette v Havre Rotterdam v Boulogne sur Mer, Cleveland v Cherbourg in v Hamburg
25. septembra: Europa v Cherbourg in v Bremen Westernland v Havre
28. septembra: Pres. Harding v Havre
29. septembra: Berengaria v Cherbourg Gen. v Stueben v Bremen New York v Cherbourg in v Hamburg
30. septembra: Honoric v Cherbourg Minnetonka v Havre
1. oktobra: St. de France v Havre Bremen v Cherbourg in v Bremen Milwaukee v Cherbourg in v Hamburg Roma v Genova Veendam v Boulogne sur Mer

V JUGOSLAVIJO Preko Havre Na Hitrem Ekspresnem Parniku ILE DE FRANCE 27. AVGUSTA (opoladne) 14. Septembra — 1. Oktobra

PARIS 2. Septembra — 20. Septembra FRANCE 9. Septembra NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščenega agente French Line 19 STATE STREET, NEW YORK

VSE PARNIKE in LINIJE ki so važne za Slovence zastopa: LEO ZAKRAJŠEK General Travel Service 1359 Second Ave. New York, N.Y.

VELIKI JESENSKI IZLET V JUGOSLAVIJO Z najhitrejšim parnikom na morju S. S. BREMEN 5 DNI DO CHERBOURGA : : 6 DNI DO BREMENA ODPLUJE IZ NEW YORKA 15. SEPTEMBRA 1932 Pod osebnim vodstvom MR. VINCENT UJCICHA člana newyorskega urada North German Lloyd Za informacije vprašajte pri lokalnem agentu ali pri NORTH GERMAN LLOYD 57 BROADWAY, : : NEW YORK, N. Y.

- Claridge, A. Yerina Conemaugh, J. Brezovec, V. Jo vanšek Crafton, Fr. Machek Export, G. Previč, Louis Zupan čič, A. Škerlj Farrell, Jerry Okorn Forest City, Math Kamin Greensburg, Frank Novak Homer City in okolico, Frank B. renchack Irwin, Mike Paushek Johnstown, John Polantz Kravn, Ant. Tauzelj Luzerne, Frank Balloch Manor, Fr. Demshar Meadow Lands, J. Koprivšek Midway, John Žust Moon Run, Frank Podmilšek Pittsburgh, Z. Jakshe, Vinc. Arh, J. Pogačar Presto, F. B. Demshar Reading, J. Pezdirc Steelton, A. Hren Unity Sta. in okolico, J. Škerlj, Fr. Schifrer West Newton, Joseph Jovar Willock, J. K'eternej

Mali Oglasi imajo velik uspeh Prepričajte se!